Cevap Anahtarı ve Puanlama Yönergesi

8. SINIF T.C. İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK DERSİ 1. DÖNEM 2. YAZILI SINAVI · Sınav 5 (Zor düzey) · Konu-soru dağılım tablosu: Senaryo 5

Soru	Öğrenme çıktısı	Beklenen cevap	Puanlama
1	**İTA.8.2.3** Mondros Ateşkes Antlaşması'nın imzalanması ve uygulanması karşısında Osmanlı yönetiminin, Mustafa Kemal'in ve halkın tutumunu analiz eder	Arda yanılıyor: 7. madde İtilaf Devletleri'ne "güvenliklerini tehdit eden bir durumda" istedikleri stratejik yeri işgal etme hakkı veriyordu; işgaller bu belirsiz maddeye dayandırıldı. Mustafa Kemal işgallere karşı direnmeyi savunurken İstanbul hükûmeti İtilaf Devletleri'ni kızdırmamak için direnişe karşı çıktı.	Görüşün hatalı olduğunu belirtme **(3 p)** 7. maddeyle gerekçelendirme **(5 p)** İki tutumu karşılaştırma **(6 p)** **Toplam: 14 p**
2	**İTA.8.2.4** Kuvâ-yı Millîye'nin oluşum sürecini ve sonrasında meydana gelen gelişmeleri kavrar	Görüş hatalıdır. Katkılar: düşmanın ilerleyişini yavaşlatarak düzenli orduya zaman kazandırdı; halkın millî bilincini ve direnme azmini artırdı; Güney Cephesi'nde işgalcilere karşı başarı kazandı. Düzenli ordu kurulunca birlikler tek merkezden yönetildi, disiplin sağlandı ve düşmana karşı büyük zaferler kazanıldı.	Görüşün hatalı olduğunu belirtme **(2 p)** Birinci katkı **(4 p)** İkinci katkı **(4 p)** Düzenli orduyla gelen değişim **(4 p)** **Toplam: 14 p**
3	**İTA.8.2.5** Millî Mücadele'nin hazırlık döneminde Mustafa Kemal'in yaptığı çalışmaları analiz eder	İstanbul hükûmetinin emirlerine bağlı kalmak zorunda kalmadan, sivil bir vatandaş olarak milletle birlikte mücadeleyi sürdürmek için istifa etti. Sonuç: Kongrelere katılıp önderlik edebildi, mücadeleye millî bir nitelik kazandırdı. Zorluk: rütbe ve resmî yetkilerini kaybetti; ordunun desteğini sağlamak için komutanların (ör. Kâzım Karabekir) iş birliğine muhtaç kaldı.	İstifanın nedeni **(5 p)** Millî Mücadele'ye sonucu **(5 p)** Getirdiği zorluk **(4 p)** **Toplam: 14 p**
4	**İTA.8.2.6** Misakımilli'nin kabulünü ve Büyük Millet Meclisinin açılışını vatanın bütünlüğü esası ile "ulusal egemenlik" ve "tam bağımsızlık" ilkeleri ile ilişkilendirir	Misakımilli İtilaf Devletleri'nin paylaşma planlarına karşı çıktığı için İstanbul işgal edildi; işgal nedeniyle Mebusan Meclisi dağıldı; milletin iradesini temsil edecek yeni bir meclis gerektiğinden TBMM açıldı. Misakımilli tam bağımsızlığı hedefledi; TBMM bu hedefi millet adına kararlar alan ve egemenliği millete dayandıran bir meclis olarak sürdürdü.	Neden-sonuç zincirinin doğru kurulması **(7 p)** Tam bağımsızlık ilişkisi **(4 p)** Ulusal egemenlik ilişkisi **(4 p)** **Toplam: 15 p**

Soru	Öğrenme çıktısı	Beklenen cevap	Puanlama
5	**İTA.8.2.6** Misakımilli'nin kabulünü ve Büyük Millet Meclisinin açılışını vatanın bütünlüğü esası ile "ulusal egemenlik" ve "tam bağımsızlık" ilkeleri ile ilişkilendirir	Hatalıdır. Meclis, millet tarafından seçilen temsilcilerle milletin iradesiyle açılmıştır. İlk kararlarına göre meclisin üstünde bir güç yoktur; yasama ve yürütme yetkisi meclistedir. Yani meclis padişaha değil millete dayanır.	Hatayı belirtme **(4 p)** Milletin iradesiyle açıldığını yazma **(5 p)** İlk kararlardan biriyle düzeltme **(5 p)** **Toplam: 14 p**
6	**İTA.8.2.7** Büyük Millet Meclisine karşı ayaklanmalar ile ayaklanmaların bastırılması için alınan tedbirleri analiz eder	Kışkırtmalar → Hıyanet-i Vataniye Kanunu ve İstiklal Mahkemeleri (ihaneti caydırma ve hızla yargılama). Şeyhülislamın fetvası → müftülerin karşı fetvası (halkı aydınlatma). Düzenli orduya katılmak istememe → düzenli ordunun kurulması (tek merkezden komuta). Sonuç: Millî Mücadele'nin ancak düzenli bir orduyla kazanılabileceği anlaşıldı; meclisin otoritesi güçlendi.	Kışkırtmalar–tedbir eşleşmesi ve gerekçe **(4 p)** Fetva–karşı fetva ve gerekçe **(4 p)** Düzenli orduya katılmama–düzenli ordu ve gerekçe **(3 p)** Ulaşılan sonuç **(3 p)** **Toplam: 14 p**
7	**İTA.8.2.8** Mustafa Kemal'in ve Türk milletinin Sevr Antlaşması'na karşı tepkilerini değerlendirir	Antlaşma Mebusan Meclisinde onaylanmadığı için hukuken geçersizdi. TBMM ve Mustafa Kemal antlaşmayı tanımadı, imzalayanları vatan haini ilan etti. Türk milleti antlaşmayı kabul etmeyip Millî Mücadele'ye destek verdi; cephelerde kazanılan zaferlerle Sevr fiilen ortadan kalktı ve yerini Lozan aldı.	Hukuki geçersizlik **(4 p)** Mustafa Kemal / TBMM tepkisi **(5 p)** Milletin tepkisi ve zaferlerle geçersiz kılınması **(6 p)** **Toplam: 15 p**

Açık uçlu sorularda farklı ama doğru gerekçelere de puan verilir. Kısmi puan ölçütleri öğretmenin değerlendirmesine yol gösterir.